

ZA NEKAJ "ČE KOT
lan dobivate ...
"GLAS NARODA"
VI NARAVNOST NA DOM
sobot, nedelj in praznikov)
VAS ZANIMA
CITAJ.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 76 — 76 — VOLUME LIII. — LETNIK LIII.

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 18, 1945 — SREDA, 18. APRILA, 1945

TREBA JE DAROVALCEV KRV!
Plazma RDEČEGA KRIŽA rešil življenja sto in sto ranjenih vojakov in mornarjev. — Toda potrebni so še na tisoče darovalcev krvi. Dajte piko krvi, da rešite življenja.

Telephone: CHelsea 3-1242

GLAVNE BITKE ZA BEROLIN

LE ŠE 84,000 ŠTIRJAŠKIH MILJ OD NEMČIJE ŠE NI OSVOJENIH
REZERVA NEMŠKIH LETAL JE BILA RAZDEJANA

ZAPADNA FRONTA:

Pariz, 18. aprila. — Tretja naša vojska, je tekom večerajšnjega dne osvojila mesto Plavo (Plaen) na Saksonskem, ter je nadaljevala proti češki meji, od katere je bila tekom popoldneva oddaljena le še 5 milj. Več kakor polovica Nemčije je že osvojene po zavezniških, oziroma po vojskah pod poveljstvom gen. Eisenhower in vrhovnemu poveljniku ruskih čet, maršala Stalina.

Naša deveta vojska dospela je v nacijsko pokrajino Brannibor in je sedaj že 7 milj iztočno od reke Labe. Naša prva vojska je sedaj pri Dessau, (Dessau), 59 milj jugozapadno od Berolina, in jedro ruskih vojsk je sedaj povprečno le 23 milj iztočno od nemškega glavnega mesta.

Zapadni zavezniški so osvojili 53,000 in Rusi 31,000 štirjaških milj nemškega ozemlja, tako, da je ostalo Nemcem le še 84,000 štirjaških milj od njihovega ozemlja.

Iz glavnega stanu našega vrhovnega poveljnika, Eisenhowerja, se javlja, da so naši letalci tekom zadnjih dveh dni, razdeljali in vneli 1013 nemških vojnih letal, oziroma četrtino vse nemške rezerve vojnih letal; toda slednja nima več potrebnega goriva za bojevanje, in tako morajo rezerv-

NEMCI IZGUBILI 905 AERPLANOV

Zavezniški aeroplani so v ponedeljek uničili najmanj 905 nemških aeroplanov, tako, da je nek poročevalec sporočil: "Nemška zračna sila je bila uničena."

V velikanskem zračnem napadu je bilo nad 6000 zavezniških aeroplanov, ki so uničili 812 aeroplanov na tleh, 93 pa jih je bilo izstreljenih.

Nemški radio je naznanil, da so dnevi zračni napad ponoči nadaljevali ruski in angleški aeroplani. Tudi Berlin je bil pred polnočjo trikrat napaden.

GEN. EISENHOWER BO OZNANIL DAN ZMAGE

Ameriškim poročevalcem po radio je general Eisenhower povedal, da V-E dan (dan zmage) ne bo oznanjen prej,

na nemška letala ostati na zemlji.

IZTOČNA FRONTA:

London, 18. aprila. — Iztočno od Berolina so vojske pod vodstvom maršala Ivana Konjeva prišlele z splošno ofenzivo preko reke Najso, in se bodo v kratkem združile z ameriško tretjo vojsko.

Na mnogih krajih so Rusi razdeljali zvezo med nemškimi braniteljskimi vojnimi frontami na iztoku nemškega glavnega mesta. Konjeva vojska je prekorajila reko Najso na dveh krajih in tam Rusi napredujejo skoraj neovirano.

BOJI V ITALIJI

Ameriška petna in angleška osma armada v Italiji sta pričeli močno ofenzivo, v kateri pravi vrhovni zavezniški poveljnik feldmaršal sir Harold L. Alexander, da je to zadnja borba, ki bo končala vojno.

Ofenzivo je pričelo južno od Bologne 1233 zavezniških težkih bombnikov, ki so na nemško črto vržli 25,000 bomb.

Vrhovni poveljnik na italijanski fronti general Mark W. Clark je izrazil upanje, da bo ofenziva dosegla svoj cilj in da bo 26 nacijskih divizij v Italiji premaganih.

dokler ne bo na zapadni fronti uničen vsak sovražni obkoljeni oddelček.

Doslej je bilo splošno domnevano, da bo V-E dan razglašen, ko bodo zavezniške armade vkorakale v Berlin, ali pa kadar si bodo zapadne armade podale roko z rdečo armado.

General Eisenhower je rekel, da evropska vojna ne bo končana, dokler zavezniške armade popolnoma ne zasedejo Nemčije. Rekel je tudi, da ne pričakuje, da bi se Nemčija podala.

"Nacijski edinice, divizije, zbori, armadi in slednje armadne skupine se bodo posamezno podale, kadar jim poide municija in bencin, ali pa kadar bodo brezupno obkoljene," je rekel general Eisenhower. "Toda dan zmage ne bo oznanjen prej, dokler ne bodo na zapadni fronti uničeni vsi sovražni obkoljeni oddelki."

Slovenec, član jugoslovanske mirovne delegacije, ki je dospela v New York

Tekom večerajšnjega dneva, dobilo je naše uredništvo od naših rojakov več vprašanj potom telefona, smo li dobili kakšno obvestilo glede prihoda Jugoslovanske Mirovne Delegacije v New Yorku.

Rojakom zamoremo tem poročati, da je na čelu delegacije dr. Ivan Šubašić, minister zunanjih poslov in delegacija vključuje generala Sreten Zujović Črni, minister financije; Stanoje Simić, ambasador, polkovnik Vladimir Dedijer, press attache in Stane Krašovec, (Slovenec), direktor državne komisije za obnovo Jugoslavije. Te podatke nam je sporočil Združeni odbor jugoslovanskih Američanov.

Delegacija je nastanjena v newyorškem hotelu "Waldorf-Astoria".

SREDNJEEVROPSKE IN BALKANSKE NOVOSTI

Duca d'Aosta, alias "kralj" Zvonimir II, — po milosti kvizlinga Pavelča "kralj" Hrvatske, — degradiran

V "Glasu Naroda" smo že poročali, da je bil italijanski admiral Duca d'Aosta degradiran, ker se je izrazil, da bi bilo najbolje postreliti vse sodnike, ki so sodili italijanske vojne zločince. To je on Duca d'Aosta, katerega je imenoval hrvatski kvizling, Pavelča "kraljem", in kateremu so dali ime "Zvonimir II," ki pa ni nikdar prišel v Zagreb po Zvonimirjevo "krono", kajti izvedel je pravočasno, da so ga hrvatski rodoljubi zaznamovali kot prvega, katerega bode treba usmrtiti zajedno z kvizlingom Pavelcem.

Pr. prave za majsko slavnost v Bolgariji

Sofija, 16. aprila. — Pod vodstvom Lulco Červenkov, so se tukaj pričele priprave za proslavo majskega praznika, ki se bode proslavil dne 1. maja. Tajnik pripravljane odbora je postal Todor Natanov. V tozadnem odboru so sledeči narodni zastopniki: Slavoj Puškarev, zastopnik narodne agrarne unije; Slavoj Kotlarev, zastopnik unijskega delavstva; Jordan Vaselinov, zastopnik propagandnega odbora narodne vojske; Apostol Kilcev, zastopnik Odbora Mladine, in Cvetana Kiranova, zastopnica narodnega ženstva.

Škipetari gonijo preostale nacije po jugoslovanskem ozemlju

Tiarran, Arnavtluk, 17. apr. — Ahmed Bekari, poveljnik 7. arnavtske divizije narodne o-

"Kupite en "extra" bond se danes!

Hitler ukazal boj do zadnjega

Adolf Hitler je v ponedeljek na nemške vojake izdal povelje, da do zadnjega branijo žene, dekleta in otroke ter njihova ognjišča in domove.

Hitler posebno pozivlja vojake na vzhodni fronti, da se bore proti največjemu židovsko-boljševičskemu sovražniku, ki je s svojimi tolpami prešel k zadnjemu napadu.

V svojem povelju pravi Hitler, da se mora vzhodna armada boriti in zmagati, ali pa bo vse izgubljeno. "Rdeča armada namerava uničiti Nemčijo in iztrgati naš narod," pravi Hitler. "Vi vojaki na vzhodu veste, kakšna nevarnost preti pred vsem nemškim židovskim, dekletam in otrokom. Medtem ko so stari možje in otroci umorjeni, so žene in dekleta ponižane na stališče vojaških razvzdank; druge pa so odpeljane v Sibirijo."

Dalje pravi Hitler, da je že od januarja pričakoval, da Rusi napadejo Berlin. V tem času pa je bila nemška armada zelo ojačena, tako da bodo "boljševiki doživeli staro azijsko usodo, to je: Rusi morajo in bodo izkpravali na fronti pred glavnim mestom Nemčije."

Hitler pravi, da mora vsak častnik in vsak vojak izvršiti svojo dolžnost in da mora vsakdo paziti na one, ki dajo povelje za predajo. Kdor bi se hotel podati, mora biti na mestu ustreljen, ne glede na njegovo čin.

Slednjič pravi Hitler, da se bo azijski napad razbil in da se bo prodiranje z zapada izjalovilo, ako vsakdo stori svojo dolžnost. "Berlin bo ostal nemški in Evropa ne bo nikdar ruska," pravi Hitler.

Hitler se zanaša na svojo vzhodno armado, da se bo fanatično borila in da bo boljše-

viški napad utonil v kopelji krvi.

"V trenutku, ko je usoda vzela največjega vojnega zločince (Roosevelta) vseh časov s te zemlje, se bo vojna popolnoma in odločilno obrnila," je končal Hitler svoje povelje.

ROOSEVELTOVA ZAPUŠČINA

V ponedeljek je zapuščinske-mu sodniku Fredericku S. Quinterro v Poughkeepsie predložil oporoko pokojnega predsednika Roosevelta predsednikov odvetnik in osební prijatelj Henry T. Hackett.

V oporoki ni označena cena zapuščine. Po svoji materi Mrs. Sara Delano Roosevelt je pokojni predsednik podedoval devet desetlin njene zapuščine v vrednosti \$1,089,872. Pokojni predsednik v svoji oporoki določa, da njegovo posestvo pripade Mrs. Roosevelt za ves čas njenega življenja. Po njeni smrti bo razdeljeno med njegove štiri sinove in hčer Mrs. Anna Boettiger.

Mrs. Roosevelt ima pravico od njegove zapuščine v svojo osebo v uporabo vzeti, kar si želi in ravno tako ima vsak izmed njegovih petih otrok, da si izbere eno petino stvari v svoji uporabi.

Vsa oseba lastnina, katere si ne bodo prilastili, bo kot dodatno darilo Rooseveltovi knjižnici v Hyde Parku izročena oskrbnikom ameriške vlade.

Predsednik in njegova žena sta knjižnico na predsednikovem posestvu izročila vladí v januarju 1944.

Poleg tega je pokojni predsednik volil \$5000 St. James Protestant Episcopal Church v Hyde Parku za vzdrževanje grobnice Rooseveltove družine na pokopališču, kakor tudi skupnega groba z ženo na vrtu posestva.

Svoje posestvo v Warm Springs, Ga., je zapustil Warm Springs Foundation. Vsakemu uslužbenec, ki je bil v službi ob času njegove smrti, je zapustil \$100.

Vdova cesarja Viljema vjeta

Ko so Amerikanci prišli v grad Rossia, je sivolasa gospodinja sedela v naslonjaču v svoji sobi in se igrala z dolgo verižico biserov, ki jo je imela ovito okoli svojega vratu.

"V resnici smo še vedno sovražniki," je rekla. "Mi smo Nemci, vi ste pa Amerikanci."

Za trenutek je umolknila. To je bila princesa Hermina, vdova po zadnjem nemškem cesarju Viljemu II. Sedaj je s šestimi drugimi Hohenzollernci v varstvu Amerikancev.

V gradu, ki ima 84 sob, se je naselilo ameriško vojaško poveljstvo. Hermina je pred dvema meseci prišla z nekega gradu v Šleziji, katerega je zapustila eno uro pred prihodom Rusov.

Amerikanci so ji povedali,

Divizija ogrske vojske prestopila k Sovjetski vojski

Bratislava, Slovaška, 17. aprila. — Ostanke madjarske (kvizlingške) 24. divizije, katere je ostala sredi doline Vah, so se pridružili sovjetski ruski vojski pod poveljstvom ogrskega polkovnika Muszonyja. Seboj so prinesli in pripeljali vse svoje orožje in drugo vojaško opremo.

SCHUSCHNIGG V TABORIŠČU

Nek bivši avstrijski uradnik, katerega so nacisti zaprli skupno z avstrijskim kanclerjem dr. Kurtom Schuschniggom in ki je bil osvobojen ob Labi, je povedal, da je dr. Schuschnigg še vedno živ v koncentracijskem taborišču v Oranienburgu in da je še vedno pri dobrem zdravju in da živi v neki majhni hiši sredi taborišča v Oranienburgu.

Osvobojeni uradnik je tudi povedal, da je v zloglasnem koncentracijskem taborišču v Dachau 12,000 ujetnikov, med katerimi je tudi nek bivši avstrijski ministrski predsednik in bivši dunajski župan Richard Schmitz.

MRS. TRUMAN OBISKALA BELO HIŠO

V soglasju s tradicijo je Mrs. Eleanor Roosevelt Mrs. Trumanovi razkazala Belo hišo od električne kuhinje do sončnega paviljona na strehi ter ji je predstavila uslužbenec Bele hiše.

Na povabilo Mrs. Rooseveltove se je Mrs. Truman pripeljala z avtomobilom sredi popoldneva v Belo hišo. Pregledovanje je bilo končano ob času, da je mogla Mrs. Truman slišati prvi govor svojega moža pred skupno kongresno zbornico.

Kakor se je Mrs. Roosevelt naglo naselila v Beli hiši pred 12 leti, ravno tako naglo se sedaj seli iz nje. Popoldne je več trukov pripeljalo prazne zabojke za selitev pohištva. Mrs. Roosevelt namerava odpotovati v Hyde Park v petek.

Iz Jugoslavije

NOVA VLADA POKRAJINE SRBIJA

Iz Jugoslavije prihaja poročilo glasom katerega imeli so v provinciji Srbija, ki je sedaj federativna pokrajina Jugoslavije, te dni volitve v lokalno ali provincijalno srbsko vlado. Predsednikom skupštine pokrajine Srbije, je bil odbran dr. Sinica Stanković; predsednikom pokrajine Srbije je bil odbran dr. Blagoje Nešković, dočim sta bila odbrana podpredsednikoma inženir Mihajlo Djurović in gen.

Stanislav Bosković. Člani srbske provincijalne vlade so: Milentije Popović, notranje zadeve; Mitre Gjilas, vzgoja; Peter Stambolić, finance; dr. Milivoj Perović, industrija in rudarstvo; Vojin Leković, trgovina; Rev. Milan Smiljanić, poljedelstvo; dr. Miloš Moskovljević, gozdarstvo; Života Germanović, socialna politika; dr. Uroš Zvijezdić, zdravstvo, in inženir Mihajlo Stanojević, rekonstrukcija.

KUPITE VOJNE BONDE!

Stariši šestero sinov, kateri vsi služijo onstran oceana v naših oboroženih silah, Mr in Mrs. KARL BECKER iz Staten Islanda, N. Y. — Te dni sta Mr. in Mrs. Becker dobila osebno pismo našega vojnega tajnika, Mr. Henry L. Stimsona in uradno pohvalo od našega Vojnega Oddelka. — Slika predstavlja na vrhu zgoraj imenovane starše; in potem njihove sinove: Pvt. Francis, sedaj v bolnici v Angliji; chief petty officer Cyril, ki služi na Pacifiku; Sgt. Carl in Sgt. Lawrence, katere oba služita v Nemčiji pri isti diviziji pehote. — Spodaj od leve proti desni: Petty Officer Warren Becker, ki služi pri mornaričnem signalnem oddelku, in njh sin, Leo, ki bode kmalu 18 letstar, ter Elmo Becker, star 19 let, ki služi pri trgovinski mornarici Zjedinjenih držav na Pacifiku.

BUY AN "EXTRA" BOND

“GLAS NARODA”

(“VOICE OF THE PEOPLE”)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakner, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupina, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

52nd YEAR

“Glas Naroda” is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

KA ČELO LETO VELJA LIST ZA EDUŽENJE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

“Glas Naroda” izhaja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.

“GLAS NARODA,” 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

IN MEMORIAM

Franklin Delano Roosevelt je umrl!

Ko sem v SANSozem uradu 12. aprila dobil telefonsko poročilo o nenadni katastrofi, se mi je zdelo kot da se je svet podrl. Vedel sem, da je predsednik bolan, dasiravno je bilo v javnosti poročano, da je pri najboljšem zdravju. Videl sem slike konference v Jalti in zabolelo me je pri srecu, ko sem opazil kako zelo se je mož postaral v zadnjih par mesecih. Izmed “velikih treh” je bil najmlajši, toda zdelal je najstarejši. Vojni problemi Amerike in načrti za trajni mir mu niso izpili umske sile, izsesali pa so življenje njegovega paraliziranega telesa in pustili le sivo senco, ki je polagoma bledela in končno izginila.

Ameriški tisk danes slavi veličino človeka, ki je dal za tiranim in zaslužnim narodom sveta upanje, da svobodno sonce ni za vedno zatono ter da kmalu pride čas, ko bo zasvetilo v vsem svojem veličanstvu in kito blagohotno toploto in svobodno človeštvo. Slavi ga ves svet, njegovi prijatelji in nasprotniki. In v tem je ironija in tragedija, kajti mnogi tistih, ki sedaj pojejo aleluju njegovemu spominu, so dosledno pripomogli, da je človekoljubni mož za vedno zatisnil oči.

Meni se zdi, da Roosevelt ni umrl — da je bil ubit, umorjen. In ta zločin so storili tisti političarji in njegovi osebni sovražniki, ki so ga zlasti zadnje čase nesramno napadali: za nje je bil izdajalec in diktator — vse drugo, samo človek ne. Moral se je boriti bolj proti domači in importirani reakciji v Ameriki, da izpolni svoje obljube o izkoreninjenju fašizma in nacizma, kakor pa z problemom, da bo izvojevana popolna zmaga. Zavedal se je, da se stare razmere ne smejo povrniti v povojni svet, ako želimo živeti v miru in zadovoljstvu. Zavedal se je, da je vsemu svetu potreben “new deal” ter da bo mir zagotovljen le tedaj, če demokratični narodi sveta strnijo svoje vrste in si zgradijo tako organizacijo, ki bo res iskreno in pošteno ščitila narode, male in velike, pred zastavljanjem in izkoriščevanjem. Reakcija je uvidela, da ji biže zadnja ura, ako se ta načrt uresniči, zato je napela vse sile, da ustvari med ljudstvom nezadovoljstvo in odpor, da širi neslogo in sumničenje napram našim zaveznikom ter da jih razdvoji.

Vse nazadnjaške sile so se združile in zarotile proti Rooseveltu. Ker je skušal doseči trajno prijateljstvo in sodelovanje med Ameriko in Rusijo, dve najjačiji svetovni sili, je bil imenovan za “komunista”. Zadnji poizkus proti njemu je bil, da se ponesreči delo Mednarodne zavezniske konference v San Franciscu in podere vsa zgradba, ki je bila postavljena za dosego njegovih demokratičnih idealov.

Tako sta želela tudi Hitler in Hirohito. Šele nekaj tednov je minilo, ko je SANS prejel iz Bele hiše pismo od predsednikovega tajnika Hassetta: “... Your words of confidence in most pleasing to him and he is indeed glad to know that you and your associates approve his report to the Congress on Crime Conference.”

VLADA REPUBLIKE ČESKOSLOVENSKE BODE ZELO ZAPOSLENA ZA KAZNOVANJE TAMOŠNJIH KVIZLINGOV. — OBILO DRUGIH POSLOV MEDNARODNEGA POMENA

Moskva. — Moskovsko časopisje je te dni objavilo mnogo poročil iz československe republike. Glasom teh vesti je tamošnji ministerski predsednik Zdenek Fierlinger, izredno zaposlen s sodnimi obravnavami in kaznovanjem tamošnjih izdajalcev, kvizlingov in fašistov domačega izvora. Med temi je tudi “predsednik” češkega “protektorata” pod Nemčijo, znani Hacha, ki je podpisal takozvano pogodbo z Hitlerjem, in vsi njegovi pristaši. Vsi ti lopovi se bodo morali zagovarjati pred Narodnim Sodiščem in to sodišče bode sodilo tudi vse one češke in slovaške uradnike, ki so se prodali Hachatovej kvizlinski vlad.

Na Slovaškem bodo sodili tudi vse žlane fašističnega “parlamenta” pod slovaško kvizlinsko vlado. Sodišča bodo tudi sodila vse

Predsednik si je želel takih pisem, v katerih je dobival moralno oporo od raznih narodnostnih skupin v Ameriki. To so bila zdravila njegovi razočarani duši. Prejemal pa je tudi pisma, ki so vplivala na njega kakor strup. Baš par tednov pred konferenco se je vsa reakcija z vsemi svojimi silami spravila nad njega, da bi ob času skoraj vidne zmagge spremenil svoje stališče in se odpovedal tistim velikim idealom, ki so ga napravili prijatelja vsega sveta. Roosevelt se ni uklonil. Uklonila pa se je njegova narava. Za njega je bilo bičke konec.

Njegov tajnik Hassett je naznanil v četrtek popoldne: da je predsednik za večno zaspal ob 4:35 popoldne.

Slovenski narod je izgubil v predsednika Rooseveltu velikega prijatelja. Izgubili so ga vsi svobodoljubni narodni, ki so verovali v Atlantski čarter in štiri svobodščine; ki so verovali v principe demokracije in pričakovali od demokratičnih narodov, da jim pripomorejo do lastne svobode in demokracije. Zanje je predsednikova smrt najhujši udarec.

Slovenski ameriški narodni svet je v svojem zadnjem pismu izrazil predsedniku Rooseveltu svoje zaupanje v njegovo delo in nadaljno udanost. Bil je vesel tega! Naj bo ta udanost sedaj posečena njegovemu spominu, njegovemu nedokončanemu delu, ki ga bodo odslej vršili drugi.

Ali bo novi mir po vojni tak, kot si ga je zamišljal Franklin Delano Roosevelt?

Odgovor je umrl z MOŽEM. Slava mu!

Mirko G. Kuhel.

že z rasko pomočjo osvoboje-

Vsi državljani od 18. leta svoje dobe, možki in ženske bodo imeli volilno pravico.

Z ozirom na nemške in madjarske narodne manjšine izjavlja vlada, da bodo le oni Nemci in Madjari pripoznani kot državljani, kateri so se borili, oziroma pomagali Čehom in Slovakom pred Monakovim.

Office of the Postmaster
New York, N. Y.

Obnovitev omejene poštne zveze z Veliko Vojvodino Luxembourg

Iz glavnega poštne urada v Washingtonu, D. C., se naznanja, da je od slej v naprej zopet lahko pošiljati pisma, ki niso težja od jedne unče, kakor tudi karte, ki niso ilustrovane, civilnemu prebivalstvu Velike Vojvodine Luxembourg. Poština je ista, kakor je bila v veljavi predno se je poštna zveza končala, namreč: po 5c za pisma in po 3c za dopisnice.

Vključbe, denarne nakaznice, letalna pošta in pošiljanje zavojev, za sedaj še ni vpeljana; pošiljanje denarja, denarnih nakaznic in kovane denarja ter druge vrednosti, je zabranjeno.

Maša zadušnica
Prihodnjo nedeljo, 22. aprila, v slovenski cerkvi Sv. Cirila na 62 St. Marks Place, New York, ob 10. uri popoldne se bo vršila peta sveta maša zadušnica za pokojno Mrs. Johanna Majkič, ki je umrla v Domžalah dne 4. decembra, l. 1944, v starosti 83 let.

Sorodniki, prijatelji in znanci se naprošajo, da se sv. maše udeležijo.

Mrs. Minka Valetič, hi.

RAZGLEDNİK

VAŽNOST HRANE

Na univerzi v Cincinnati je pravilne hrane? Kaj po nava profesor Dr. Tom D. Spies, di je? Ali je take vrste trmo- zdravniki po poklicu, kateri se glavece, da sam določa, kaj bo je posvetil človeški prehrani. Poverili so med drugim tudi bolan, da ne more jesti goto- celo okolico Birminghama, koder vili jedil in ne v zadostni kol- der je bilo svoje čase izredno lični? Ali se drži kakke posebne dosti pelagre.

Pelagra je bolezen, ki nastane zato, ker je v hrani gotovo pomanjkanje raznih vitaminov, kateri so potrebni za človeško zdravje.

Lansko leto je ta zdravnik s pomočjo posebnega komiteja preiskal 5845 oseb, ki so kazale gotove znake pomanjkanja prave hrane. In zanimivo pri tem je, da jim ni niti eden umrl, dasi so bili mnogi težko bolni.

Dr. Spies je začel s principom, da ni človeško življenje drugega, kakor en sam velik boj za hrano. Če hrane ni dovolj ali če je slabe kakovosti, se oglasi kar cela vrsta bolezni. In vsaka izmed teh je taka, da spravi človeka v nevarnost.

Povedati pa moramo, da je te vrste zdravljenje zato težavno, ker je treba vedeti za celozgodovino tistega, ki išče pomoči. Ali je človek tako rečen, da si ne more privoščiti

Vse to je treba pronajti in potem prevdariti, katerega vitamina mu manjka. Pod oskrbo dr. Spiesa ozdrave ljudje nenavadno hitro. Zanimivo je, da so ozdravljeni tudi taki, katere so smatrali njihovi prijatelji in tudi zdravniki za nemne. Zdrave jih največ z nikotinsko kislino in pravilno hrano.

Dr. Spies sicer ne trdi, da je pomanjkanje vitaminov vzrok vseh bolezni. Res pa je, da je izredno dosti bolezni v tem.

Kaj se učimo iz tega? Da ni dobro izbirati jedi. Jajte vse od kraja, kakor pride in vselej tisto, kar je v seziji in katerega je največ. Ni pravilno izbirati, rekoč, da to in ono ni dobro. Privadite se na vse, začelo zgodovino tistega, ki išče pomoči. Ali je človek tako rečen, da si ne more privoščiti

skupno centralno telo, katerega imamo danes. In posledica tega so veličanske zmage nad Hitlerjevo Nemčijo in Japonsko.

Danes se že precej dobro vidi, kakšne napake so bile storjene tako pri osišču kakor pri zaveznikih. In nekatere stvari se že more zapisati.

Glede osišča bi rekli, da je imelo slabo vodstvo, slabo strategijo in slabo politiko.

Glede zaveznikov je treba pripomniti, da so kljub vsem storjenim napakam prekašali daleč vse druge. Seveda je najboljšje, da se vzame slučaj za to.

Torej: največja napaka osišča je bila ta, da niso nikdar delali skupno po nekem glavnem načrtu. Bili so vsak zase, kjer in kadar kdo more. Ko so bili Hitlerjeveci pred Moskvo in Stalingradom, so postavili Japonci napravili usodno napako. Oni so za gotovo mislili, da bo Rusija premagana. Moskva zasledena in Rusija uničena za dogledni čas. Zato so Rusijo lepo pustili v miru in napadli Ameriko. Če bi bili oni tedaj napadli Rusijo na Daljnem vzhodu, nikdo ne ve, kakšna bi bila zgodovina človeštva. Zakaj eno priznavajo danes že vsi: če bi bila Rusija poražena, bi Amerika in Anglija ne zmogli toliko, da bi premagali združene Nemce in Japonce.

Medtem je pa bila strategija Roosevelta, Stalina in Churchilla naravnost zborna. Oni so stremeli in vstanovili

SLOVENSKA LIRA

“AMERIŠKA

V PESMARICI

so vključene slednje

slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor s bariton samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otoki zvon — mešani zbor
5. Pomladnaka — mešani zbor, s bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Atlantiki odmevi — za moški in ženski zbor, s bariton samospevom
9. Kantata iz psalma 126 — moški zbor
10. Soči — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovito
11. Psalm 29 — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovito ali orgel

ČENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zore, katere je uglasbil in v samozložbi izdal MA-

TEJ L. HOLMAR, organist in pevcevojda pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:

KNJIGARNA SLOVENIC PUBL.

COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$3.00

STANE SEDAJ \$3.

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Knjigarna Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

NOVA IZDAJA

Hammondov
SVETOVNI
ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morete slediti našim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: “GLAS NARODA”, 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

SVOBODA SE BLIŽA —

NAROD POTREBUJE POMOČ!

Zbirajmo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebnejšega pri vsaki hiši, da jim bomo poslali.

WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH DESCENT (Bundles for Yugoslavia) na:

V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na 665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue.

V NEW YORKU pa:

WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT

161 PERRY STREET, NEW YORK, N. Y.

Zberite, kar morete pogrešiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

KANADA SE VDELEŽI VOJNE PROTI JAPONSKI

Ottawa, 17. aprila. — Mini-vsi dosluženi kanadski vojniki dobili delo in zaslužek, kakor King, je v minulem tednu razpravljal v dolnji zbornici glede politjskih in drugih kanadskih pridatkov, kateri bodo postali potrebni v svrhu rehabilitacije, ko bodo vojna v Evropi končana. Tudi je govoril o načrtih, glasom katerih se bodo Kanada tudi vdeležila vojne na Pacifiku. Nadalje je tudi javno naznanil, da bodo

VSA KANADA SE PRIPRAVLJA NA PROSLAVO ZMAGE

Toronto, Ont. — Sedaj, ko da ne bodo ljudje preveč glo-prihajajo poročila, da bodo v boko pogledali v čase in se po Evropi vojna kmalo končana z tem pričeli medsebojno boje-popolnim porazem Nemčije, pričele so se vse kanadske provin-cije pripravljati, da proslave zmago zaveznikov nad naci-ji.

Oblasti sicer vedo, da se Nemčija kot taka ne bo de-za-mogla brez-pogojno vdati, ker prave vlade tankaj ni več, to-da ker je znano, da bodo za-vezniki proglasili konec uradne vojne v Nemčiji, ne da bi se pri tem ozirali na eventuelne nemške oblasti, se bodo zmaga proslavljala istega dne, ko se bo de-to zgodilo. Slavnosti se bodo vršile po vseh kanadskih mestih in trgih, kakor tudi v najmanjših vaseh in naseljih in sicer od Atlantika do Paci-fika.

V to svrhu so se po vse-velikanski deželi že ustanovili posebni slavnostni odbori. Po-vsodi, kjer imajo kako godbo na razpolago, bodo ta godba morala svirati "overtime"; vse sirene ognjegasev bodo piskale, menda tudi "over-time". V cerkvah vseh ver, se bodo vršila zahvalna predava-nja in cerkve bodo ostale od-prte pozno v noč, tako da se bodo verniki lahko zahvalili za mir vsak po svojem načinu.

Mesto Montreal bo de-proglasilo narodni praznik, toda policija bo de-ostala v službi,

Volitve provincije Ontario

Toronto, Ont. — V kratkem je pričakovati, da bo de-klaracija bode primanjkovala hrane tudi tekom prvega leta po vojni, je ministrski predsed-nik javnosti naznanil, da bo de-klaracija bode primanjkovala hrane tudi tekom prvega leta po vojni, je ministrski predsed-nik javnosti naznanil, da bo de-

Volilci z osemnajstim letom starosti

Regina, Sask. — V postavo-daj provincije Saskatchewan so zastopniki prebivalstva vlo-žili predlog, ki določa, da se sedanji volitveni zakon spre-meni tako, da bodo v bodoče vsakdo, ki doseže svoje osem-najsto leto, imel pravico voli-ti. Ako bo zakon sprejet, po-tem bodo postal pravomočni že pred prihodnjimi provinci-jalnimi volitvami.

Geološki zemljevid Kanade

Iz Montreala smo ravno kar dobili poročilo, da je osrednja kanadska vlada izdala in zalo-žila povsem nov geološki zem-ljevid vse Kanade. Ta zem-ljevid je izdelan v dveh delih in predstavlja iztočno ter za-padno polovico kanadskega do-minija vse do 75 stopinje se-verne širine. V tej severni ši-rini so vpošteti tudi skoraj vsi arktični kanadski otoki.

Zemljevid je izdelan v raz-merju jednega placa na sto milj. Zemljevid je bil izdelan na podlagi najnovejših geolo-gičnih preiskav in je prvi te vrste od kar je kanadska vla-da ustanovila geološko zem-ljemerstvo leta 1842, oziroma pred 103 leti.

Vlada je nverjena, da bo de-klaracija bode primanjkovala hrane tudi tekom prvega leta po vojni, je ministrski predsed-nik javnosti naznanil, da bo de-

Kedor si želi nabaviti ome-njeni zemljevid, naj piše na naslov: "Chief, Bureau of Geology and Topography, De-parment of Mines and Re-sources," Ottawa, Kanada.

Nemški delavci za popravilo škode, katero so napravili Nemci v začasno po njih zasedenih državah

Moskva, 14. aprila. — V li-stu "Pravda", objavil je Bo-ris Izakov članek, v katerem izjavlja, da bo de-povsem pra-vično in tudi logično, ako za-vezniške vlade poskrbe za to, da bodo morali Nemci v po-vojni dobi popraviti vso ško-do, katero so nacijski napravi-li v po njih zasedenih državah Evrope. "Nacijska vojska je napravila nepopisno škodo v teh deželah in člani ameriške ter angleške komisije, kateri so prišli v Rusijo povodom konference v Jalti, so se vse-stranski zgražali, ko so videli razdejanje, katero so napravi-li nemški barbari v Sevesto-polu in Jalti. V sled tega pre-bivalstvo Rusije želi, da se vsa ta, nepopisna škoda čim prej popravi in sicer po Nemcih samih, kajti nemške roke so to škodo napravile. Ni-ti ena izmed drugih vojsk, te-kom zgodovine, ni bila tako divja, kakor nacijska, oziroma Hitlerjeve tolpe. Tudi ako Nemci sedaj popravijo in na-

lahko razdejanje. novo zgrade vse ono, kar so razdejali, bode to njihovo de-lo pomenjalo le mali odstotek vsega kar so pokončali in po-morili ter pokradli. "Pravda" potem objavlja v prevodu članek, ki je izšel v londonskem listu "Sunday Dis-patch", kateri list zahteva, da morajo Nemci popraviti vso škodo in vse razdejanje, kate-ro so izvršili tekom njihovega roparskega pohoda v Rusijo. Pri konferenci na Krimu se je zaključilo, da morajo Nemci po vojni popraviti vso škodo, kar pomenja, da mora Nemčija v to svrhu pošiljati v Rusijo toliko število delavcev, kolikor se jih bode potrebovalo v zgra-raj omenjeno svrhu. Nemci so odvedli v Nemčijo 10,000,000 delavcev-služnjcev iz zasedenih držav, — in ravno toliko nem-skih delavcev mora priti v Rusijo in Poljsko po vojni. Nemška živina se mora nam-reč nveriti, kako težko je zgra-diti vse ono, kar je bilo tako lahko razdejanje.

DR. IVAN LAH

Vodniki in Preroki

VALENTIN VODNIK (1758—1819)

(Nadaljevanje.)

Francoška vlada je skušala preurediti ilirske pokrajine po svoje. Zato je bilo treba najprej preurediti šolstvo. Vo-dnik postane ravnatelj gimna-zije in nadzornik obrtnih šol. Piše šolske knjige za ilirske šole, izda svojo "Ilovico" "Pi-smenost" in v nji "Ilirijo o-življeno", slavno-odno odo v pozdrav novih časov. Kako ja-sno in vzneseno se glasi ta pesem in domačih narodnih ki-ticah:

Napoleon peče:
Ilirija vstan!
Vstaja, izdiha:
Kdo kliče na dan?
O vitez dobrotni,
kaj ti me budiš?
Daš roko mogočno,
me gori držiš?

Kakor starka, prebujena na razvalinah davne slave, se o-zira prebujena Ilirija po svo-jih otrocih:

Kaj bodem ti dala?
Pogledam okrog,
izločit' ne morem
skor' svojih otrok.
Kdo najde Metulo
in Terpo, moj grad?
Emona, Skardona
sta komaj poznat'.

Ilirija se spominja stave zgo-dovine. Alpe so je družile z Galijo: Galci so se borili proti Rimu na kopnem, Ilirci so ob-vladali morje. Toda Rimljani so premagali oba naroda. Ker niso hoteli imeti sosedne sprave, so propadli. Franki, Goti in Nemci so zasloveli v Evro-pi, Ilir pa je šel v pozabljeni temnice.

Dva sedem sto solncev
zarazal ga mah,
Napoleon trebit
ukaže mu prah.
Ilirsko me kliče
Latince in Grek.
Slovensko mi prav'jo
domači vsi vpeck.

Ime se je izpremenilo, narod je ostal. In zdaj prihaja Na-poleon, da za zopet pod starim ilirskim imenom zveže z Galijo-Francijo. Z njimi prihaja no-va doba za naš narod:

Zveličana bodem,
zaupati smem,
godi se eno čudo,
naprej ga povem:

HELP WANTED :: MOŠKO DELO :: HELP WANTED Help Wanted (Male)

The War Man Power Commis-sion has ruled that no one in this area now employed in es-sential activity may transfer to another job without statement of availability.

PRESSMEN
ON ROTARY PRESSES;
Good pay; steady work; plenty of overtime.
Phone Spring 7-1634 (75-81)

YOUNG MAN or BOY
FOR SHIPPING DEPARTMENT and LIGHT DELIVERIES
Full time, 5 days, opportunity for advancement. Apply:
METRO PUBLISHING CO.
303 BROADWAY (4th floor) N. Y. C. (75-77)

YOUNG MAN TO LEARN CUTTING TRADE
Good Pay to Start
Fine Opportunity for Advancement
DURATEX NOVELTY BAG CO.
4 W. 16th ST. N. Y. C. (75-77)

COUNTERMAN
EXPERIENCED FOR DAIRY RESTAURANT
Dobra plača, napitnine; zapeto ob ne-deljah. Fina prilžnost za pravega mo-ža. — MELGREEN DAIRY RESTAURANT, 316-7th AVENUE, N. Y. C. Call or phone: WA 9-9749 (76-82)

M I Z A R
"LAYOUT MAN" ROČNO in STROJ-NO DELO, NA MODERNEM POHI-STVI. — Stalno. Izvrstna prilžnost.
ERNEST O. PARENT
121 UNIVERSITY PL. N. Y. C. Phone: AL 4-1037 (76-82)

PRESSMAN
OR ASSISTANTPRESSMAN ON KELLY and SIMPLEX;
Good salary; fine conditions
UNITED PRINTING
270 LAFAYETTE ST., N. Y. C. (76-82)

MOŽ,
KI SE RAZUME NA POPRAVILA TOVARNIŠKIH STROJEV
CELI ALI DELNI ČAS
Oglasite se po 11. uri zjutraj.
JACOBSON
2 BOND STREET N. Y. C. (76-82)

KROJAČI
IZDELOVALCI SUKNJIČEV
za
FINO "CUSTOM" DELO
EDWARD WEINBERG INCORP.
11 JOHN ST. N. Y. C. (76-78)

POZOR, MOŠKI!
PRILOŽNOST!
IZURJENI
METAL MEN
(Body and Fender)
Potem tudi PIVOVRSTNI
MEHANIČI
5 dni na teden, 1½ po 40 ur.
Mnogo nadurnega.
Stalno delo za pravega moža. Začetne vašo povojno bodočnost.
JACK'S AUTO REPAIRS
1736 Pacific St. Brooklyn, N. Y. (75-81)

KROJAČ
IZVEŽBAN NA MOŠKE SUKNJIČE IN OBLEKE
ZA FINO "CUSTOM" KROJAČNIČO
Stalno delo in dolga plača.
Vprašajte: K E N
502 FIFTH AVE., N. Y. C. MU 2-2694 (72-78)

UPHOLSTER'S
HELPER
Izvežban ali neizvežban
IZVRSTNA PRILOŽNOST
Vprašajte
BLECRATAN WOODCRAFT INC.
775 1st AVENUE N. Y. C. (74-76)

MOŠKI in POMOČNIKI
ZA
VOJNO TOVARNO
Izurjenost ni potrebna
Dobra plača — Stalno delo
ČAS IN POL ZA NADURNO
W. M. C. ZAHTEVE
MOTT PROCESSING CO.
131-33 AVERY AVE., FLUSHING, Long Island (Pripravno za vojni z busom ali subwayem.) (74-80)

Engine Lathe & Turret Lathe Operators
"ESSENTIAL"
STALNO DELO IN DOBRA PLAČA
Potem tudi 1½ za nadurno.
45-05 — 103rd ST.
CORONA, LONG ISLAND
Phone: HA 6-6182 (74-80)

CARPENTERS
and NAILERS
\$1.15 na uro
57 UR MINIMALEN TEDEN
ČAS IN POL PREKO 40 UR
STALNO DELO — DOBRA PLAČA
POLVOJN PRILOŽNOST!
ROME LUMBER
310 Richardson Street
Brooklyn, N. Y. (74-80)

PORTERS
IZVRSTNE DELAVSKE RAZMERE
DOBRA PLAČA
STANOVITNO
Oglasite se lahko skozi teden.
Vprašajte za MR. HOLROYD
EASTERN DISTRICT
Y. M. C. A.
179 MARCY AVE.
BROOKLYN
(B.M.T. Subway to Marcy Ave. Sta.) (71-77)

POTREBUJE SE MOŠKE
ZA SPLOŠNO DELO V
TOVARNI
Izvežbanost ni potrebna.
PRILOKA ZA NAUČITI DOBRO
PLAČANO ORBIT. — DOBRA PLAČA.
POVOJNA PRILOŽNOST!
Stalno delo — Dober zaslužek!
W. M. C. odredbe vpoštovane.
Supreme Steel Products
52-55 — 7th ST., MASPETH, L. I.
(8th Ave. subway to Newton and Grand Streets; then trolley to 74th St. (one block) 72-79

DOVRŠITELJI
na
MOŠKE "SACK" SUKNJIČE
Potem tudi
FINISHING ŠOP KONTRAKTOR
(30 suknjičev dnevno.)
MU 2-8800 (71-77)

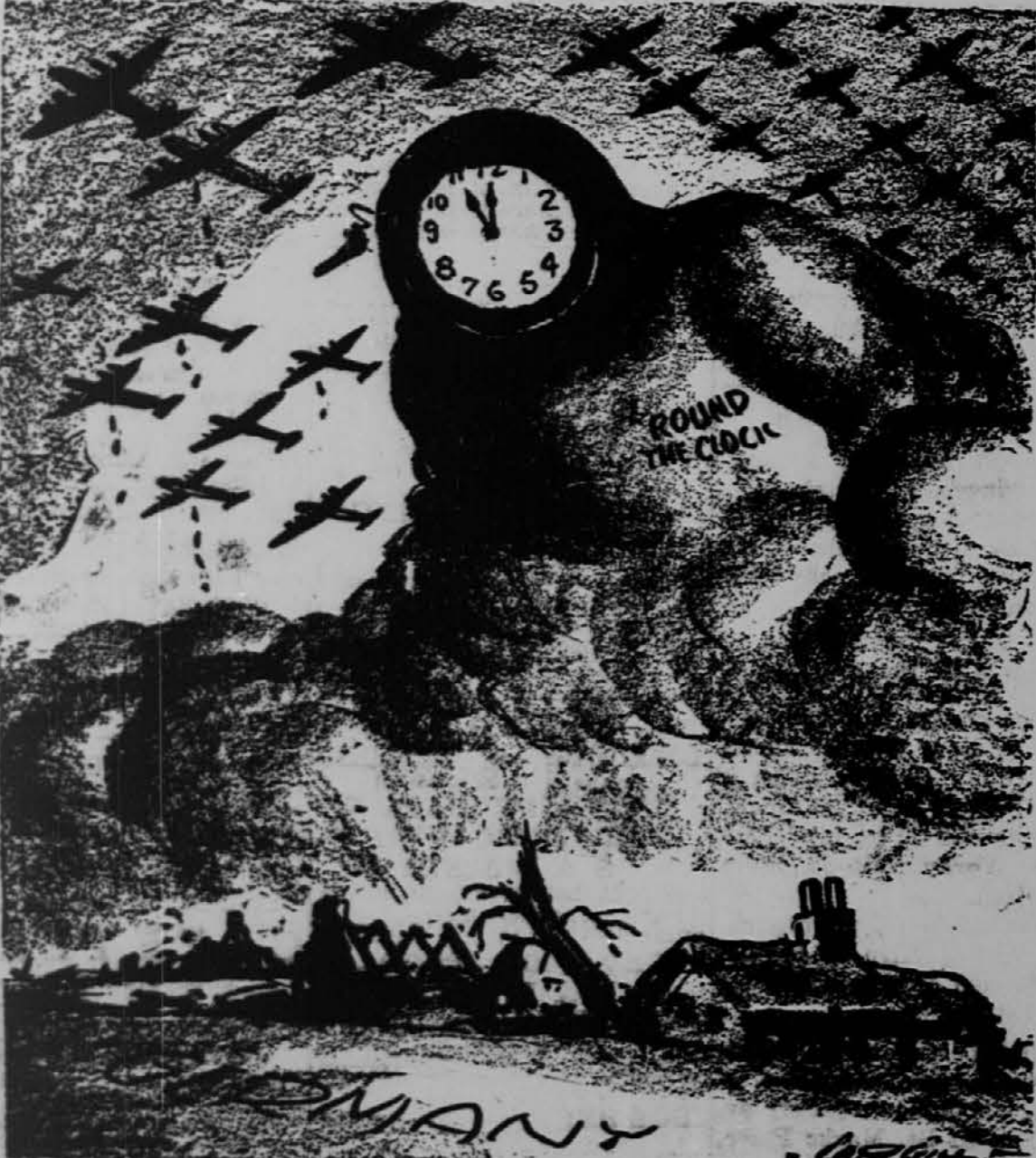
GLASS WORKERS
Experienced—Previous work on Press on Dies desirable but not absolutely necessary. Exceptionally High Pay. Steady. — CONTINENTAL MFG. CO.
480 Southern Boulevard, Bronx, N. Y.
Phone MO 9-8733, After 6 MO 9-4629 (71-77)

HELP WANTED
MOŠKO in ŽENSKO DELO
(Male and Female)

SIVALCI
SINGLE & DOUBLE NEEDLE
DELAJSKE OBLEKE
STALNO DELO DOBRA PLAČA
Vprašajte:
SERVICE WEAR INC.
14 WAVERLY PLACE, N. Y. C. (70-76)

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES

ALMOST QUITTING TIME?

ZADNJA URA NACIZMA?

Gradje gnezdo

POVEST IZ DNI TRPLJENJA IN NAD

Spisal: VLADIMIR LEVSTIK

(8)

Zenska z dvema otrokoma za roke beži mimo in vije kakor volkulja. Pri fari klenka mrtvaški zvonec; nekdo je umrl, Boga naj zahvali. Kmalu jih bo umiralo mnogo, kosec je spravljen oslo za pas...

"Mati je žalostna!" reče Tone na pragu.

"Grabi jo," pokima brat.

In lastnim ustom ne verjameta; odkar vlada gospa na Kastelečevem, je niso videli v žalosti niti v strahu.

"To je ljubezen do maju," mislita oba; težak ponos jima zaliva srce.

Ali vdova ne vidi vase; le nekoga čuti, ki je močnejši od nje. Divja, ne vedoč nad kom; ne vda se, ona svojih gadov ne da. Levinja reče, s šapo nad mladici. V izbi se bliska in treska, nekaj se lomi, leti na kose, Kasteleka preklinja, kakor živ krst ne pomni; v vežo diši po žveplu in smoli.

"Mati kaj delate?"

Gospa stoji sredi izbe, in vse okrog je razvalina: zreolo, stenska ura, slike z zlatimi okvirji, sadreni Prešeren, cvetlične vaze in praznični porcelan; višnjeva in razmršena bije pravkar s težkim naslanjačem po hrastovi mizi. Naslanjač se lomi, hrastova miza ječi, toda Joža ne brani; kdo bi položil roko na mater? Saj svoje razbija.

Pena ji brizga iz ust. Kdo je razpeklen? Levinjo! Besna je na ves svet; nikogar ne ve povedati, nobenega ne izvzame. Zdjati diha mirneje, kakor da je bila nevidnega nasprotnika. Na komodi ležita pozivnici.

"Jutri zjutraj? Oba?"

Gadja pokimata.

Ni mogoče; zmotili so se! Kdo vzame Kasteleki sinova? Ne, ne, sami bodo izprevideli; smešno, zakaj je divjala. Nu, kajpak, šala je luda, toda Kasteleka ve, kaj treba storiti, sakrament! In naprosi jih za vse večne čase, naj je ne hodijo dražiti s temi rečmi.

"Jutri tedaj! Čemu sta oblečena?"

Storila sta prvo, kar je prišlo na um; tudi v njih je tresčilo, kakor se pravi. In ko že mora biti...

"S katerim vlakom?"

"Popoldne."

"Popoldne."

"Še z nočnim prideta zgodaj. Razumeta? Niti koraka, dokler se ne vrnem!"

"Kam hočete, mati?" se ustraši Tone.

"Vama nič mar!"

"Zaman je," odsvetuje starejši.

"Nič ni zaman!"

"Smejal se bodo."

"Kasteleki se nihče ne smeje."

"Spode vas."

"Kasteleke nihče ne podi!"

"Vso hišo pripravite v sramoto!"

"Kastelec ni sram pred nikomer."

Kakor bi kamen rotil! Njo bosta učila, ki je sama iz tal izdrla, kar je tu? Lipe, kočijo! Gada škripljeta; bob v steno.

Janez stoji križenrok za vrati; bled je, brata gleda in molči.

Kasteleka šumi v črni židi, z židano ruto na glavi; s klobukom se ni pokrivala in se ne bo, Tone jo spremlja k vozu.

"Vaj kleti ne, mati, kričati ne nanje! Zapro vas in chesijo."

"Kasteleke ne obesijo; sama ve, kaj mora biti."

Goni, Jernejec, če konja ubiješ! Vlak žvižga k postaji, gospa svojih gadov ne da!

Ceste so črne od moških s enlami, vino lije iz krčm pred duri, vse pesmi pojo o vojaškem slovesu. Jok za vrati in za vogali, kamor človek oči obrne, vidi povešene glave; samo Kasteleka sedi pokonci. Siven kreščeta cesto s kopiti; pelje se kakor na rodoljubno veselico.

Gkjer jo časte gospodje v črnih sukulah in se klanjajo pred njo. Kamor stopi ona, lete klounki z glav, zakaj povsod vedo, kaj gre Kasteleki s Kastelečevga.

Jož, babilonska gneča pri vlakni! Več bi nasuli premoga, hitreje pogladi stroj; gospe se mudi k možem, ki sestavljajo vojsko cesarju. Mogočno jih pomeri od nog do glave, skopobesedno pove, da ni zadovoljna; po njenem bi Joža in Tone doma ostala. Že jih vidi, kako se izgovarjajo, brišejo v spisih in prosijo, naj ne zameri.

Toda skala na sreč se noče geniti, vrisk vlaka pred mestom jo presune ko meč; komaj diha se izrine na prsto in blodi po ulicah kakor v sivi megli.

V mestu je trg, z okroglim kremenom poltikan, na trgu kamen, na kamenu bronast mož; hiša za možem je blatnorjava, tri vrste oken ima in črnega orla nad vrati. Okna gledajo pusto in resno kakor odprti grobovi, v veži je zrak zatohel in gost ko testo; Kasteleka ne čuti, da je sključila hrbet. Ko gre po stopnicah, ne utegne gledati vojakov, ki te kajo gorindol mimo nje. Kolena se ji šibe, gospa ne misli zakaj; srce ji buta in zastaja, ona ne ve od česa. Narednik jo vodi po temnem hodniku, maje z glavo in govori, ali vdova ne ve, kaj ji pravi. Pred vrati na koncu se ustavi; reži se narednik, potem pritise na ključko in porine Kasteleko naprej.

Pri mizah sede oficirji, oficirji hodijo po sobi. Eden ima srebrni ovratnik, drugi zlatega, vsi jo prebadajo s ljudimi očmi; soparno je in polno cigaretnega dima. Kasteleka se postavi mogočno, kakor je bila sklenila, toda pri sebi čuti, da nekaj ni prav; meri jih od nog do glave, ali zdi se, da jih ne plaši; ko zine, da bi povedala svojo pritožbo, so usta suha in vroča, jezik je vse besede pozabil in grlo ne da glasu.

"Sakrament!" pravi gospa v svojem sren.

"Kateri vrag me je zajahal?"

In napne svojo železno voljo ter začne porinost:

"Dober dan, gospodje! Jaž sem Kasteleka s Kastelečevga..."

Nekdo se hahlja; nekdo nekaj gode; stari gospod z zlatim ovratnikom prižvenkeče naravnost k vdovi, zasadi ji oko v oko, potrkaja s kazalcem na njeno brado in zaropče po nemško, z glasom ostrim kakor sablja. Gospa ga komaj sliši, le komaj razloči besede:

"Deutsch reden!"

Še mislila ni na to. Doma se nemški jezik ne oglašja, odkar je bil poslednji valpet tam. Svoje žive dni se ni učila govoriti po njihovo, kvečjemu kako drobtino ve, mušico, ki je običajna v ušesu. Za gada gre; dejala bi na primer:

"Bitte schoen, mein Sohn..."

Toda kako se pravi "dva sina"? Ni je poznoči... In če bi bila! Groza ji plapolja v očeh, soba pleše, pod se ji maje pod nogami — toda rajši naj vzame vrag njena gada in se tretjega, še njo, še grunt povrh, kakor da bi svoj jezik tajila! Vzravna se in bliskne s pogledom m:

"Sinove marate, matere nočete razumeti, ka prosí po svoje za svojo kri!"

Tako bi jim rekla; prav na koncu jezika so jezne besede. Nekaj se kreše v glavi, hitreje, čimdalje hitreje — gorje, če se Kasteleka raztogoti! Toda zlatovratnik je mignil, pristopil je mlad gospod v prav takšni sukni kakor Joževa:

"Gaj pi rati, kosba?"

(Nadaljevanje prihodnjiki.)

RACIJSKI KOLEDAR

za teden od 16. do 22. aprila.

Konservirane jestvine:

v kantah ali pa tudi v steklenkah, kakor sadje, sočivje, omake ali sokovi, tomati, eat-sup in chili-onaka: Modre znamke C2 do vstevši X2, Samo modre znamke se lahko vpotrebi za imenovane jestvine. Modre znamke C2 do vstevši G2 postanejo neveljavne 28. aprila; modre znamke H2 do vstevši M2 postanejo neveljavne dne 2. junija; modre znamke N2 do vstevši S2, postanejo neveljavne dne 30. junija in modre znamke T2 do vstevši X2 postanejo neveljavne 31. julija. Vsaka modra znamka vredi 10 točk.

Meso in maščobe:

Naslednje vrste mesa, sveže ali pa kuhano, nasoljeno ali pa tudi okajeno imajo vrednost po točkah: vse vrste govedine kakovosti AA, A in B jag-njetina za pečenko, steake in odrezke; kakovosti AA, A in B teletina za odrezke in steake; svinjetina, stegna, plečeta, zatilki, nasoljena slanina, tudi

surovo maslo, mast, olje za solato in kuhno, sir, ribe v kantah, ter mleko in meso prirejeno v kantah.

Le rudeče znamke se rabijo pri nakupovanju mesa, masti, maščobe, itd. Rudeče znamke T5 do vstevši Z5; tudi A2 do vstevši P2, so sedaj veljavne. Rudeče znamke T5 do vstevši X5 postanejo neveljavne dne 28. aprila; rudeče znamke Y5 in Z5 ter A2 do vstevši D2 postanejo neveljavne 2. junija; rudeče znamke E2 do vstevši J2, postanejo neveljavne dne 30. junija, in rudeče znamke K2 do vstevši P2, postanejo neveljavne 31. julija. Vsaka rdeča znamka vredi deset točk. Razveljavljenje je veljavno le za odjemake.

Sladkor:

Sladkorna znamka 35 postala je veljavna 1. februarja za pet funtov sladkorja; to je jedina veljavna znamka za nabavo sladkorja. V veljavi ostane do vstevši 2. junija. Pred 1. majem se ne uveljavi kaka nadaljna znamka za sladkor.

VALENTIN VODNIK (1758—1819)

(Nadaljevanje s 3. str.)

lavnih sil, da vzraste nov, pre-rojen zavod. Zato Vodnik v pregovoru k "Pismenosti" in drugim šolskim knjigam stalno opozarja, da se moramo učiti pred vsem domačega jezika, ker je prišla "zapoved, našim mladencem dati v roke pismeni nauk, ki jim bo kazal svojo domsko besedo izrekovati in na pismo devati". Doslej smo imeli le latinski in nemški pisane slovenske slovnice. "Tujce smo tedaj učili našo besedo znati, sebe pa ne. Poročec: čemu mi bo, saj znam po naše govoriti? Govoriti znaš, ali spravno govoriti in pisati morebiti ne. Nemei, Lahli, Francetzi dajo svojim otrokom najprej svojo domsko pismenost za prvi uk, daslihi znajo nemško, škško, francosko. Zakaj? — Zato, ker je treba začeti vse nauke s tisto besedo, katero nas je mati učila. V ti se otroci lahko in hitro navadijo pismene znanosti. To je prva stopnja k vsem višjim učenostim". Tako je Vodnik skušal ovreči napačne nazore, dao je namen šole predvsem pouku tujih pezikov, in je polagal temelje slovenski narodni šoli.

Toda Napoleon je padel in z njimi je propadla Ilirija. Pesnik je ostal na razvalinah svojih načrtov. Ilirija in njen pesnik sta prišla zopet v avstrijske roke. Vodnik je bil vpo-kojen in je samotno živostil v Ljubljani do smrti. L. 1815 je zapel svojo labodjo pesem "Moj spominek", v katerem je podal izpoved svojega življenja:

Kar mat' me učila, me mika zopet, kar starka zložila, jo lično posnet'.

Vršena Parnasa zgolj svojega znam, inacega glast iz gosli ne dam.

Latin-ke, holenske, tevtonske učim. Za pevke slovenske živim in gorim.

Do konec življenja je zbiral storočje zgodovinske spomenike in domače lisece za slovenski slovar, da je popravljal gradivo za bodoče kulturno delo.

Vodnik je naš prvi pesnik, a tudi naš prvi narodni delavec s širokim prosvetnim programom. Vsa njegova umetnost in učenost služita vzgoji naroda; on zna govoriti o vsem v naravnih, razumljivi besedi. S pesnijo, ki je po jeziku in obliki sorodna narodni pesmi, se približa ljudstvu, lje.

Tak pevec se trudi, smuten živ, se v slavi, ko zgrudi ga smrt, prerodi.

In res je svetil duh našega prvega pesnika skozi stoletje v naše narodno življenje. V njegovem imenu se je snovala nova prosvetna organizacija. V mračni dobi, ko temne sile zatirajo slovensko zavest, se slavi njegovo ime in njegova rojstna hiša nosi na sebi prvo slovensko spominsko ploščo. Ob njegovi pesmi se uči mladina prve domovinske ljubezni, dokler ga ne nadomeste glasniki nove dobe. Leta 1889 postavi narod spomenik svojemu prvemu pesniku. Ob stoletnici njegove smrti se dviga naša jugoslovenska država na razvalinah njegove Ilirije.

Iz spoštovanja do prosvetnega delavca, ki je tako globoko posegel v dušo naroda in skrbel za njegovo kulturo, nosi njegovo ime tudi naša "Vodnikova družba".

Mrs. Fanny Grašek umrla

Danes zjutraj je v City Hospital v New Yorku umrla Mrs. Fanny Grašek, doma iz Domžal, stara 70 let. V Ameriki je bila nad 30 let in ves čas v New Yorku. Bila je vdova brez otrok.

Njeno truplo leži pri pogrebniku Antonu Kirn, 514 East 6th St., med Ave A in B, New York City.

Pogreb bo v petek, 20. aprila s sveto mašo zadušnico ob 10. uri dopoldne v cerkvi sv. Cirila na 62 St. Marks Place, New York, na pokopališču sv. Trojice v Brooklynu, N. Y.

Naj počiva v miru; njenim sorodnikom naše iskreno sožalje.

HELP WANTED :: ŽENSKO DELO

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

DEKLETA! ŽENE! BULLION EMBROIDERERS

(VEZENJE Z ZLATO NITJO)

in tudi —
DOLGO USTANOVLJENA TVRDKA
5 1/2 DNI
Čas in 1/2 za preko 10 ur.
DELO OD KOSA
Prijetne Delavske Razmere
NAVIŠJE PLAČE
Izvrstna Posojna Bodočnost.
IZUČITE SE DOBRO PLAČANO
OBRT ZA MIROVNI ČAS
E. D. BROWN CO.
419 FOURTH AVE., N. Y. C.
(75-82)

ŠIV ALKE
Izvrstne in Neizvrstne
DOBER ZASLUŽEK ZA IZVRŠENE
UČENKE PLAČANE
Prijetne delavske razmere. Vprašajte
MARGO SPORTSWEAR CO.
2912 Atlantic Ave., (4th fl.) Brooklyn
Applegate 7-2396
(75-82)

ŠIV ALKE
IZVRŠANE NA
"BLOUSES" — "SLACKS"
Section Delo
Potem tudi FLOOR GIRLS
Stalno delo, dobro plačane. Vprašajte
442 E. 166th STREET
BRONX, N. Y.
(75-81)

GIRLS — WOMEN
for LIGHT FACTORY WORK
INEXPERIENCED
PAID WHILE LEARNING
STEADY
A. & A. RUDNICK INC.
342 W. 14th STREET
N. Y. C.
(75-77)

GIRLS
FOR POLO SHIRTS
MERROW & SINGER OPERATORS
also PRESSERS & FLOOR GIRLS
Good wages and Pleasant environment
Apply: ELEGANT MFG.
185 CLAYMER ST., BKLYN
at Williamsburg Plaza
(75-81)

WIGMAKERS & VENTILATORS
GOOD OPPORTUNITY
Apply:
ZAUHER BROS.
115 WEST 47th ST., N. Y. C.
(75-81)

GIRLS or WOMEN
for LIGHT ASSEMBLY WORK
5 day week, steady work, good pay.
Apply:
E. H. HABER
24 WEST 25th ST., N. Y. C.
(75-81)

WANTED — NURSES
FOR FLOOR DUTY
NIGHT WORK
Apply: BRONX EYE & EAR
INFIRMARY, 321 E. TREMONT
AVE., BRONX, N. Y.
Miss A. Marie RAU, Superintendent
(75-81)

GIRLS — WANTED
LIGHT FACTORY WORK
DOBRA PLAČA — PRIJETNE
DELAJSKE RAZMERE
VIC MOR BELT CO.
39-41 W. 29th ST., (12th floor) N.Y.C.
(74-80)

CROCHET BEADING
EXPERIENCED EARN \$50
WEEK AND UP
Steady work — 5 days — Pleasant
surroundings — Apply:
A. G. ART EMBROIDERY
223 W. 42nd St., Room 503, N. Y.
(74-80)

POZOR
DEKLETA! IN ŽENSKEM!
Delajte v lastni sosesčini
LAHKA PRODAJA V
VELIKI TRGOVINI S
SADJEM
6 DNI NA TEDEN DOBRA PLAČA
STALNO DELO
PRIJETNE DELAJSKE RAZMERE
SAV-MOR-FOOD-
MARKET
2641 BROADWAY N. Y. C.
(Corner 106th St.)
(73-79)

IŠČE SE:
HELENA BAJT, radi zelo
važnih novic. Javi naj se zupnišču Sv. Cirila, 62 St. Marks
Place, New York 3, N. Y.

HELP WANTED (Female)

GIRLS! Bindery Help

WANTED
Experienced and Inexperienced
for HAND and MACHINE WORK
Union wage for experienced.
STEADY WORK
H. W. WILSON CO.
950-72 UNIVERSITY AVE.,
BRONX, N. Y.
(75-81)

FLOOR GIRLS and PRESSERS
Steady work, good pay, plus 1 1/2 pay
for overtime. — Apply:
A. & S. SPORTSWEAR
467 St. Mark's Place
St. George — Staten Island
(75-77)

FINGER — PERMANENT WEAVER
ALL AROUND OPERATOR
5 DAYS, HIGH SALARY
WINDSOR, 883 — 1st AVE.,
(between 49th & 50th) EL 5-7874
(75-77)

ŠIV ALKE
NA ŽENSKO OBLEKE in
SPORTSWEAR
Stalno delo, izvrstna plača; fine
delavske razmere.
FAVORITE DRESS CO.
37 WEST 28th ST., N. Y. C.
(75-79)

ŠIV ALKE!
FLOOR GIRLS!
IZVRŠANE NA MOŠKE SRAJCE
Stalno Delo, Dobra plača. Čas in 1/2
a nadurno. — F. and L. SPORTWEAR
INC., 337 BROADWAY, N. Y. C.
CA 6-6754
(70-76)

ŽENSKES ZA ČISTITI
URADNIŠKO POSLOPJE
KRATKE URE — POČITNICE
\$22 NA TEDEN
NADURNO DELO, AKO ŽELITE.
DOBRE RAZMERE
Vprašajte SUPERINTENDENT
1501 BROADWAY, near 43rd St. NYC.
(52-77)

GIRLS — Light factory work
STEADY WORK, GOOD PAY, plus
OVERTIME — ADVANCEMENT
Pleasant working conditions.
GENERAL PAPER GOODS MFG. CO.
253 — 36th ST., BROOKLYN
(72-78)

HIŠNA DELAVKA
za ZDRAVNIŠKOV APARTMENT in
URAD: Izborom dom — Dobra pri-
ložnost. — 3 večere proste v tednu.
Izvrstna plača.
(Dom blizu kopališča pri morju)
PHONE DE 2-2442
(75-81)

STENOGRAPHER
EXPERIENCED — 5 1/2 DAYS
PLEASANT WORKING CONDITIONS
A. A. Nahman Org.
82 Beaver St., N. Y. C.
(75-81)

Opozorite se druge, ki ne čitajo
"G. N." na te oglase. — Mogoče
bo komu vstreženo.
CLEANERS — FLOORGIRLS
NA BOLJŠE VRSTE DRESSES
Tudi DRAPERS
Izvrstnost in prednost, ampak ni bi
stveno potrebna. Izvrstna prilžnost
za vojno začelnico. Vprašajte:
TRUE JOY FROCKS
361 W. 36th ST., 8th floor, N. Y. C.
(73-79)

H I Š N A — DEKLE ALI ŽENA
za jako dober dom
\$125 na mesec za začetek.
Skrbeti je za dve šolski dekleti.
Dobra prilžnost za napredek.
5400 FIELDSTONE ROAD
RIVERDALE, BRONX — Phone:
KI 9-8183 ali Washington Hights 7-5600
(74-76)

Operators and Finishers
on BLOUSES and NEGLIGES
GOOD PAY STEADY WORK
PIECE WORK
TREMONT MFG. CO.
411 EAST TREMONT AVE., BRONX
(69-78)

WOMEN — GIRLS
Experienced SPANGLERS — Also
CROCHET BEADERS — \$1.— and up
guaranteed — To do work on pre-
mises—1 1/2 pay for overtime after 35
hours. — Steady. — BAMBOLA
EMBROIDERY, 101 W. 38th St., N. Y.
(73-79)

CAFETERIA
FULL TIME WORK as
COUNTER GIRLS
WAITRESSES
6 DAYS 44 HOURS
NO SUNDAYS
MATRON
40 hour week: early morning hours;
light cleaning.
Apply:
O H R B A C H S
841 BROADWAY N. Y. C.
(71-77)

SPISANA V ANGLEŠČINI

**VRTNARSTVO
SADJEREJSTVO
POLJEDELSTVO**

Skoro 1400 strani — 750 Slik

Popolni voditelj za vaš
vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran,
vsaka slika — mnogo NOVE snovi
novih ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENCIKLO-
PEDIJA ZA DOMAČO POTREBO!
Niz visokih besed — vse je jasno, raz-
ločno, uporabno.

\$4.00

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

To knjigo je uredil E. L. D. SEY-
MOUR, B. S. A., poznana oseba v
vrtinarstvu, ki ga čenijo vrtinarji iz
vseh delov.

Tukaj je v eni sami knjigi VSE,
KAR VAM JE TREBA VEDETI O
TEM—KAR ŽELITE PRIDELATI!
10.000 člankov vam podrobno poja-
ni vse o vrtinarstvu, o saditvi in
sejanju, o gnojenju in oskrbi vrta.
Najnovejša pa je VRTNARSTVO
BREZ ZEMLJE; nova metoda za
uničevanje škodljivcev, gojenje div-
jih rastlin, nove sestavine cvetlice! —
Abecedno kazalo vam pove takaj,
kar želite. Prirejeno za vsako poselje
v Združenih državah, za vsako zemljo
in vsako sezono.